
Relaties

Verkering - huwelijk - sexualiteit (slot)

J.G.Bulthuis

In dit derde en laatste artikel over relaties zullen enkele belangrijke huwelijksprincipes centraal staan. In onze maatschappij worden vele taboes doorbroken en is er voor vele levenszaken een grote openheid ontstaan waardoor men zich duidelijker en bewuster kan laten informeren. Hoewel wij als christenen zeker wel eens ons voordeel kunnen doen met kennis van gespecialiseerde vaklui, oriënteren wij ons allereerst op het evangelie van Jezus Christus. Hij bracht ons het ware en oorspronkelijke leven terug, de waarheid en de weg van God voor mensen. Die waarheid herbergt tevens zijn gedachten over huwelijk. Uit zijn evangelie zullen wij dan ook putten om tot een juist begrip en handelen te komen met betrekking tot deze zaak.

Efeze 5

Als uitgangspunt voor deze studie kiezen we het bekende gedeelte uit Paulus' brief aan de Efeziërs, hoofdstuk 5:22-33. Daar wordt door de apostel het huwelijk vergeleken met de relatie die tussen Christus en zijn gemeente bestaat. Deze bijbelpassage is één van de mooiste over dit onderwerp. Beide huwelijkspartners leren eruit wat Gods zienswijze en bedoeling is aangaande wederzijdse bejegening, rechten, plichten en mentaliteit. Daarbij steeds weer zich beroepend op 'het huwelijk': Christus-gemeente. Voor gelovigen zal het de gewoonste zaak ter wereld moeten worden om, bij alles wat in het leven zich voordoet, gevraagd wordt en uitgewerkt dient te worden, uit Jezus en zijn evangelie als de bron van inspiratie, informatie en voorbeeld te putten. Johannes noemt dit 'leven door Hem'(1 Joh.4:9b). Voor oprecht gelovige echtparen zal het bovengenoemde schriftgedeelte uit Efeze 5 met vreugde

Tijdelijk

als leidraad, ja als opdracht, aanvaard worden. Zij zullen ook met en in hun huwelijk de Heer in alles willen behagen en dus daarbij inclusief voor zichzelf zegen beërven. Immers: "Mijn woorden zijn geest en leven" (Joh.6:63b).

Het huwelijk is een verbintenis voor dit tijdelijke, natuurlijke leven. Jezus leert ons dat 'zij in de opstanding niet huwen en niet ten huwelijk worden genomen, maar als engelen in de hemel zijn'(Matth.22:30). Deze uitspraak doet de Heer tijdens een discussie met schriftgeleerden over de vraag aan wie de vrouw die zeven mannen heeft gehad, toebehoort in het hiernamaals. Het uitgangspunt voor dat gesprek was de kwestie wel of geen opstanding der doden. Ook Paulus schrijft in 1 Corinthiërs 7:39 dat door overlijden van één der partners de ander vrij is (geworden). Ter zijde voegen we hier aan toe dat als een partner door de ander verstoten, verlaten wordt, eerstgenoemde eveneens vrij is (1 Cor.7:15). In beide situaties is hertrouwen mogelijk, mits in de Here.

Huwelijk is tijdelijk.

Voor sommige gelovigen is het wenselijk daar eens goed bij stil te staan, liefst vóór het overlijden van hun partner. Want bezig blijven met de overledene is een vorm van spiritisme onder christenen. Daarbij hoort dan tevens een loslaten van irreële fantasieën over de hemel, waar we straks elkaar weer zullen ontmoeten. Men denkt dan, samen met moeder en andere ontslapen familieleden die zo dierbaar waren, de op aarde ontwikkelde natuurlijke relaties weer voort te kunnen zetten.

Het is geen onderwaardering van de echtelijke liefde om deze zo te zien en te plaatsen. In de eeuwigheid heeft het huwelijk geen bestaan. God heeft de mens immers voor Zichzelf geschapen en Hij alleen zal alles in allen zijn. Een eeuwig huwelijk van God en mens (1 Cor.15:28b).

Natuurlijk

De huwelijksliefde is naast een tijdelijke mede een natuurlijke aangelegenheid. We bedoelen daarmee te

zeggen dat de betrokkenen voldoende genegenheid, verliefdheid en liefde voor elkaar in hun hart moeten hebben in plaats van alleen in geloofszaken goed met elkaar overweg te kunnen. Er zijn in het verleden wel eens gelovigen 'aan elkaar geprofeteerd'. Het veel gehoorde 'het is van de Heer' wordt dan te snel en oppervlakkig gebezigd als garantie dat het later wel allemaal goed zal gaan. Zal de Heer nu juist niet eerst aan òns vragen of het 'van ons' is. Dus of wíj die ander liefhebben met de daarbij behorende gevoelens, verlangens en vreugde. Of die ander mýjn smaak is en dat naar ziel, geest èn lichaam! De Heer koppelt niet. De mens kiest en beslist. In dat proces zal de gelovige wel alles met de Heer bespreken en zo nodig wijsheid, leiding en hulp vragen. Maar voor partner- en huwelijkskeuze is de mens zelf verantwoordelijk. Het is een door God bij mensen ingeschapen behoefte, mogelijkheid en levenswijze om als man en vrouw binnen het huwelijk door dit aardse leven te gaan. Daardoor is tevens voortplanting mogelijk en gegarandeerd.

Ten slotte merken we op dat in onze tijd en cultuur voor beide partners volledige vrijheid geboden en gewenst is om uit zichzelf de ander lief te hebben. In bijbelse tijden lag dat vaak heel anders. De man had/kocht een of meerdere vrouwen, ongeacht hoe die vrouw dat ervoer, er over dacht, laat staan van hem hield. Denk eens aan het uithuwelijken en in later tijd de kinderhuwelijken. Hierdoor vinden wij in de bijbel, ook bij Paulus, minder duidelijke voorbeelden en uitspraken over wat wij nú van groot belang achten: die persoonlijke, wederzijdse liefde voor en aantrekkings- kracht naar ziel, geest... èn lichaam.

***Beeld en
werkelijkheid***

Terug naar Efeze 5. De spil waar alles om draait is vers 32: het grote geheimenis Gods, de relatie Christus-gemeente. Dat gegeven, die werkelijkheid is bepalend voor ons en voor alle aspecten van ons leven, zowel de natuurlijke als de geestelijke. Al onze dingen hebben hun bestaan in Hem (Col.1:17). Dit houdt in dat alles in en van ons leven werkelijke waarde, zin, bedoeling en

resultaat heeft door onze verbintenis met Jezus Christus. Ook het huwelijk. Hoewel 'het geheimenis' in de eerste plaats een funktie heeft voor de realisering van Gods eeuwig voornemen met de mensheid, is het zo volmaakt en rijk dat er voldoende in zit voor ons tijdelijke en natuurlijke leven. Zo kunnen we vanuit ons begrip en onze voorstelling van dat geheimenis allerlei zaken afleiden en vertalen voor ons dagelijks bestaan hier op aarde. Dat geheimenis is dus terecht leidinggevend voor het huwelijk. Of andersom: ons huwelijk kan zo funktionieren dat het een beeld, afspiegeling is van het grote geheimenis. En dat is wat wij willen!

De praktijk

Uit genoemd bijbelgedeelte kunnen we voor de praktijk van alledag enkele onmisbare gegevens halen voor een gelukkig en gezond huwelijk. Daarbij is het heel duidelijk dat de apostel de man indringender aanspreekt dan de vrouw. Gezien onze pastorale ervaringen kunnen we hem daarin zeker gelijk geven. Allereerst om zijn positie als hoofd van het gezin, maar ten tweede niet minder vanwege het feit dat mannen meestal de hoofdschuldigen zijn van huwelijks- problemen. Wie de rechte wegen wil gaan, zal zich zeker laten gezeggen en vormen tot een goede huwelijkspartner door het evangelie van Jezus en zijn apostelen.

De volgende aandachtspunten komen dan tot ons: liefde, plicht en seksualiteit. We zullen deze afzonderlijk onder de loupe nemen.

Liefde

In vers 33a staat: Laat ieder voor zich zijn eigen vrouw zó liefhebben als zichzelf. Deze liefde omvat tevens wat vers 25b noemt: zich overgeven voor de ander, en vers 28: de plicht om lief te hebben. Deze liefde is te aanschouwen en te vinden in Christus. Zoals Hij de gemeente lief heeft, zich voor haar heeft overgegeven en de nooit aflatende zorg er voor op zich genomen heeft, zó zal eveneens de man zijn ten opzichte van zijn vrouw. Niets en niemand anders dan de Christusgestalte zal het voorbeeld en de inspiratiebron voor de gehuwde man zijn. Hij zal zich voortdurend aan Hem toetsen en zich zonodig bijstellen, opdat

zuivere en reine liefde naar zijn vrouw blijft uitgaan. Een liefde die zich konkretiseert in daden. Een houding van aanvaarding, begrip, ontvankelijkheid, trouw, behulpzaamheid, zachtmoedigheid, steun, warmte, een luisterend oor, positiviteit. En van daaruit daden van tederheid, koestering, hulp, heiliging, verzorging, bescherming, belangstelling, advisering, ondersteuning in alle dingen van het leven. Een gedrag en een invulling vanuit een totale betrokkenheid in plaats van je er maar van af maken en alles aan de vrouw overlaten. Dit alles, omdat Christus zo met de gemeente handelt (vers 25-27,29b).

Plicht

Vers 28 spreekt over verplichting tot liefhebben. Wie zich door huwelijk aan een vrouw verbindt, legt zichzelf de plicht op haar lief te hebben als zichzelf. Deze plicht zal gezien, begrepen en bewust aanvaard dienen te worden. De man zal deze niet als een opgelegde wet tot zich laten komen, maar als een uit het hart komend verlangen, als een vanzelfsprekend gevolg van zijn vrije keus en liefde voor zijn partner doen opkomen. De plicht zal hem behoeden voor ontrouw, verzaking, verslapping, nalatigheid en egoïsme. Bij aftasting door de boze zal hij in staat zijn te overwinnen en stand te houden op punten als onreinheid, overspel, of verwaarlozing. Plicht roept steeds op tot waakzaamheid, tot inzet en actie. Jezus handelt ook zo. De zorg voor een vrouw en eventueel een gezin op je nemen is veel meer dan alleen geld binnenbrengen, je naam op de voordeur plakken en het bed delen. Ware zorg is allereerst zorg om het innerlijk welzijn van je vrouw. Daar behoren haar emotionaliteit, haar geloofsleven, haar denkwereld, haar verlangens en haar lichamelijke toe. Het is optimaal zorgen dat deze aspecten gezond en gelukkig bij haar kunnen functioneren. Zoals Christus de gemeente dient tot haar volledig welzijn, zo ook de man zijn vrouw.

Sexualiteit

"Zij zullen tot één vlees zijn", vers 31b. Zoals Christus één geest met de gemeente is, één lichaam met haar vormt, zo ook de gehuwden. Dit betekent meer dan alleen lustbevrediging via sexuele handelingen. In het

lichamelijk gebeuren zal er tevens een innerlijk ontmoeten zijn van beide geliefden. Een verhevigde beleving van hun liefde. Reine en onbaatzuchtige sexualiteit in het huwelijk bindt de partners nauwer aaneen. Het schept steeds weer opnieuw een situatie van geborgenheid, van aanvaarding, van overgave, van vertrouwen, van een diepe kameraadschap.

Sexualiteit heeft God bedacht, geschapen en gezegend voor de mens. De boze heeft helaas op dit terrein veel schade aangericht. Meestal is de man zijn mikpunt voor onmatigheid, onreinheid en wetteloosheid en de vrouw voor afkeer en ongeïnteresseerdheid. Beiden zullen in de bres dienen te staan voor de ontwikkeling en instandhouding van een sexueel leven in beheersing en continuering.

Dat de vrouw met deze zaken problemen kan krijgen is niet altijd toe te schrijven aan een directe inwerking van de boze in haar leven. Het behoeft toch geen nadere uitleg dat bij de vrouw een tegenzin opgewekt wordt als het haar man er alleen maar om te doen is haar als een sexobject even voor zichzelf te gebruiken. Of dat hij zich nauwelijks om haar bekommert of als een tiran zich gedraagt, maar in bed zijn sexuele rechten opeist en uitvoert.

Indien anderzijds de man rechte voren trekt in de akker van liefde en zorg, dan is het kwellend voor hem om bij zijn vrouw een afwijzende houding te bespeuren tegen alles wat op een sexuele benadering wijst. Hoe belangrijk is het een open relatie te onderhouden op dit terrein. Elkaar inzicht te geven in gevoelens, verlangens, problemen, spanningen, e.d.

In algemene zin kan gezegd worden dat een vrouw tijdens het liefdespel eerder gericht is op de emotionele, psychische aspecten in het gebeuren dan de man. En omgekeerd dat de man eerder op de lichamelijke aspecten gericht is dan de vrouw. Daar wederzijds oog voor te hebben en rekening mee te houden baant mede een weg tot een groter geluk en beleving van de liefde. Samen de knelpunten in deze oplossen, zonodig met hulp van de gemeente, is de weg die het evangelie ons voor houdt. Elke ontregeling en ontsporing van de hier

boven beschreven gegevens is zonde. Daar kan en mag niet overheen geleefd worden. Niet ontduiken, verstopperijtje spelen, smoesjes verzinnen en toneel spelen voor elkaar, maar eerlijk en in liefde recht op de vragen en uitdagingen aangaan. Veronachtzaam en verwaarloos het sexuele leven niet, maar maak het gezond, zoek de juiste verhouding tot andere noodzakelijkheden binnen het huwelijk en bouw geluk en vreugde op vanuit een denkwereld die vervuld is met Gods woord.

Trouw

De christen is een 'mens in Christus' en zal als vanzelfsprekend de moraal van het evangelie van de Christus, Jezus, liefhebben en uitwerken. En daar staat trouw hoog in het vaandel. Trouw aan je 'eigen' partner (1 Cor.7:2). Deze trouw houdt meer in dan alleen je hoeden voor overspel, zowel in fantasie, ogenwerk, als het aangaan van een geheime tweede relatie met een ander.

Trouw aan Efeze 5! Trouw aan het onderhouden van koestering, zorg, dienstbaarheid, voegzaamheid, steun, veiligheid en geborgenheid, begrip, solidariteit, eenheid, communicatie, vrede, e.d.

Communicatie

Wat de communicatie aangaat, gebeurt het helaas wel eens dat men van elkaar vervreemdt, door welke oorzaken dan ook. Dit moet men niet maar laten gaan. Beiden komen zodoende op een apart eiland te zitten, een verstikkend isolement. Er zijn echtelieden die op geestelijk terrein nauwelijks samen bezig zijn. Bijna nooit samen bidden, samen bijbellezen, samen de preek eens doornemen, samen strijden. Ieder voor zich, is het devies. Maar dat klopt niet. Hoewel een huwelijk geen volledig opgaan van twee individuen in een totaal andere eenheid is, dus geen siamese tweeling mag worden, maar een harmonieus samengaan van twee verschillende persoonlijkheden in liefde, betekent dit niet dat ieder maar in een strikt gescheiden wereldje gaat leven. Dit is onjuist. Wen er reeds in de verkeringstijd aan om samen te bidden en het woord te bespreken. Roep er desnoods derden bij om gezamenlijk in de geest van Christus de oplossing te zoeken indien

	<p>dat maar niet vlotten wil. Een dagelijkse uitwisseling van gedachten en gevoelens is fijn, je deelt dan immers elkaars innerlijk. En dat is o.a. een inhoudsvolle en waardevolle vormgeving van je liefde. Daarbij kunnen sneller en duidelijker de subtiele infiltraties van de boze geesten geregistreerd en uitgeschakeld worden. Voorkomen is beter dan genezen. De vijand werkt zo graag met misverstanden. Neem dus de tijd daarvoor en geef elkaar de tijd daarvoor. Wegkruipen achter allerlei uitvluchten van: ik heb het nu te druk, of ik moet zo nodig voor de Heer werken, of morgen past het beter dan vandaag, of ik ben er nu te moe voor, enz..., is een vorm van bedrog. Dit zal onderkend en doorbroken dienen te worden om in een ontspannen sfeer sámen 'aan de voeten van de Meester te kunnen zitten' (Luc.10:39).</p>
<p><i>Vrede</i></p>	<p>Wat de vrede aangaat, wordt er nogal eens gezegd:"Och, je hebt allemaal wel eens wat". Of:"We hebben wat woorden met elkaar gehad". Het normaal vinden van wat in de wereld ons zo lichtelijk omringt, geeft te denken. Hoe past deze houding in ons streven naar zoonschap dat tevens 'het vredestichter zijn' beoogt? Jaagt naar de vrede met allen, dus ook en juist en eerst met je dichtstbijzijnde medemens, je huwelijks- partner (Hebr.12:14a). Ruzie, spanningen, woorden hebben met elkaar, is demonisch. Aangaande dat gebeuren hebben we maar één opdracht: uitroeien met wortel en tak, te beginnen bij jezelf en liefst vandaag nog!</p>
<p><i>Veiligheid</i></p>	<p>Wat de veiligheid en geborgenheid aangaat, laat elkander toch niet in de steek in een groepssituatie. In de gemeente, op visite, of in een ander sociaal contact met meerderen, kunnen sommigen hun partner zo gemakkelijk alleen laten. Bedoeld wordt niet dat men persé naast elkaar moet zitten, maar dat men met elkaar verbonden blijft (tijdens de gesprekken e.d.) in trouw, in kameraadschap, in bijval, in eenheid, in samen aanvoelen en menen, etc. Je kunt elkaar namelijk emotioneel verraden, je relatie verloochenen en als los zand functioneren in de groep. Bv. je vrouw vergeten en</p>

Verhoudingen

je tamelijk lollig met andere zusters onderhouden; grappen maken ten koste van je partner; openlijk hem/haar tegenspreken; je aan de ander onttrekken als die onverwacht in moeilijke of pijnlijke situaties belandt; de ander volledig negeren, vergeten; elkaar afkatten; elkaar verwerpen of overheersen. Dit is eveneens van de boze. Zoek echter het goede en, om in hedendaagse termen te spreken, blijf te allen tijde solidair met je partner! Zorg beiden voor een altijd aanwezig zijnde wetenschap en waarmaking van wederzijdse veiligheid en bescherming. Houd elkaar steeds in de 'omarming'.

Hoe is het nu gesteld met de verhoudingen binnen het huwelijk? Efeze 5 schrijft toch over de onderdanigheid van de vrouw in alles? (vers 22-24). Is dat even prachtig....voor de heer des huizes. Hij vergeet echter dat deze houding van de getrouwde vrouw slechts zo kan functioneren indien hij als een christus wandelt (vers 25-33a). Het grootste gedeelte van ons schitterende bijbelgedeelte gaat over zijn opdracht. Dat geeft te denken, heren! Hoe dikwijls en hoe lang al wijzen mannen hun echtgenoten op de onderdanigheid zonder zich zelf te gedragen als een christus? Voorlopig zal hij eerst eens goed en diep de hand in eigen boezem moeten steken op dat zeer belangrijke aspect.

Vervolgens is de enigszins sterke tegenstelling in positie van man en vrouw mede bepaald door het tijdsbeeld van Paulus' eeuw. Nu in onze westerse wereld de vrouw al heel wat minder als een tweede rangswezen wordt behandeld, zullen er in een gezond en geheiligd huwelijk geen probleem zijn over wie de baas is, zal er geen machtsstrijd zijn. Gelijkwaardigheid, samen optrekken, samen overleggen, eensgezindheid bieden aan beiden rechten en ruimte. Noch de autoritaire 'pater familias' noch de 'bazende kenau' - ook niet in verdunde of stiekeme vorm, en door welke oorzaken dan ook - past in Gods visie over liefde, vrede, aanvaarding en leven.

Zoonschap

Als men vanuit het evangelie zicht heeft gekregen op goddelijke natuur, op waarachtig leven en niet is blijven steken bij het aanvaarden van een mooie theorie alleen, zal men in staat zijn met vreugde de aanvaarde taak als huwelijkspartner op zich te nemen. Zo niet, dan vervalt men in regels en wetten, in spanningsvelden van vragen en zoeken hoe het eigenlijk in de praktijk behoort te gaan. Vrome geesten proberen dan graag hun - altijd onware - gedragsaanwijzigingen op te dringen, 't liefst via de man aan de vrouw. Zo was dit in den beginne niet. En daar willen wij naar terug.

Het huwelijksleven van gelovigen is geen doel op zich. Het vormt een onderdeel van ons aardse bestaan naast een aantal andere zaken zoals maatschappelijk leven (werk,familie), gezinsleven, gemeentelven, e.d. Eerder betoogden we al dat huwelijk niet móet, maar mag. Indien men echter voor deze levensvorm kiest en tot trouwen komt, zal deze relatie onderhouden, geleid en doortrokken dienen te worden door en met de geest van het evangelie. Meneen een goede Godsrelatie te hebben en tegelijkertijd een rammelend huwelijk klopt niet. Dat is zonde. Dit geldt zeker voor partners die beiden in Christus zijn. Is echter pas later in het huwelijk één der partners tot geloof gekomen dan zal deze met grote wijsheid dienen te wandelen met de ongelovig gebleven echtgenoot(e). Paulus houdt ons voor vrede met alle mensen te houden voor zo ver het van ons afhangt (Rom.12:18 en 1 Petr.3:1-7). Indien de gelovige zich zó opstelt, is het voor deze geen zonde als de ongelovige partner problemen maakt. Het vraagt wel extra oplettendheid om dan in de gezindheid van de Geest te blijven, maar haalbaar is dat wel. De Heer geeft dan ook des te grotere genade.

Heel het leven van een gelovige moet in het teken staan van een daadwerkelijk en waarachtig streven naar zoonschap Gods. Op alle terreinen van ons leven zal dat tot uiting dienen te komen. Ons leven is één grote samenhang van alle er in voorkomende levens-elementen. Zo kan ook het huwelijk niet als een apart gebeuren, los van de rest van ons christelijk leven

funktioneren. Is het op dat terrein duister dan is er meer niet in orde bij de betrokkene(n). Begrijpt men dan eigenlijk wel wat de blijde boodschap inhoudt en voorhoudt? Gehuwden zullen en moeten zich, zowel door hun trouwbelofte als door hun doopbelofte, optimaal inzetten om hun relatie te laten slagen. Met de inzichten, wijsheid en kracht van het evangelie van het Koninkrijk der hemelen is dit realiseerbaar. Daarom: het huwelijk zij bij allen in ere! (Hebr.13:4a).

Tot besluit

Ter afsluiting van deze drie studies citeren we een uitspraak van Paulus:...wat u geleerd en overgeleverd is, wat u van mij gehoord en gezien hebt, brengt dat in toepassing en de God des vredes zal met u zijn (Fil.4:9). Hiermee bedoelen we te zeggen dat onze eigen gemeenteleden (Breda, Den Haag en Katwijk) zich zullen richten naar deze inzichten. Het Studieblad is geen vrijblijvende zaak, een soort hobby van voorgangers. Als door God gegeven leraren van de gemeente mogen ook wij met vrijmoedigheid allen oproepen zich te verdiepen in en te gehoorzamen aan hetgeen in ons midden wordt geleerd. Eén in denken en één in doen maakt het lichaam van Christus sterk en volwassen.